

RKP:n lausunto

Kuvatkaa lyhyesti puolueenne digitalisaatiounelmaa: Millaisia tavoitteita olette asettaneet kuntien digitalisaation edistämiseksi? Sekä miten näette kuntien välisen yhteistyön merkityksen osana digitalisaatiounelmaanne?

Ruotsalainen kansanpuolue (RKP) näkee digitalisaation tärkeänä työkaluna, jolla voidaan parantaa kuntien palveluja, lisätä hallinnon tehokkuutta ja vahvistaa asukkaiden osallisuutta. Meidän tavoitteenamme on, että kaikki kuntalaiset voivat hyödyntää digitaalisia palveluja sujuvasti, turvallisesti ja yhdenvertaisesti. Digiratkaisut eivät saa kuitenkaan korvata ihmisläheisiä palveluja, vaan niiden tulee täydentää ja tukea kuntalaisten arkea.

Kuntien välinen yhteistyö on keskeinen osa digitalisaation kehittämistä. Erityisesti pienempien kuntien resurssit eivät aina riitä itsenäisiin kehityshankkeisiin, ja siksi yhteistyö mahdollistaa kustannustehokkaampia ratkaisuja. Yhteisten digitaalisten alustojen ja palveluiden kehittäminen sekä yhteishankinnat voivat auttaa kuntia hyödyntämään digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia entistä paremmin. Yhteistyö mahdollistaa myös tiedon ja parhaiden käytäntöjen jakamisen, mikä parantaa palvelujen laatua ja varmistaa, että kaikki kunnat pysyvät kehityksen mukana.

Mitä puolueenne ajattelee avoimen lähdekoodin, avoimen datan ja avoimien rajapintojen hyödyntämisestä? Onko näitä teemoja nostettu esille puolueenne vaaliohjelmassa?

RKP kannattaa vahvasti avoimen lähdekoodin, avoimen datan ja avointen rajapintojen hyödyntämistä kuntien palveluissa ja hallinnossa. Näiden ratkaisujen avulla voidaan lisätä järjestelmien yhteentoimivuutta, vähentää kustannuksia ja ehkäistä riippuvuutta yksittäisistä palveluntarjoajista. Avoimet järjestelmät mahdollistavat myös paremman innovaatioiden kehittämisen, sillä ne tarjoavat yrityksille ja yhteisöille mahdollisuuden hyödyntää kuntien tuottamaa dataa uusien palvelujen luomisessa.

Vaaliohjelmassamme korostamme kuntien digitalisaation kehittämistä siten, että palvelut ovat tehokkaita ja saavutettavia. Avoin data voi myös parantaa kansalaisten mahdollisuuksia osallistua päätöksentekoon ja seurata kunnallishallinnon toimintaa entistä avoimemmin.

Monet kunnat ovat tällä hetkellä tiukan taloustilanteen puristuksessa, mikä asettaa merkittäviä paineita säästötoimenpiteisiin ja resurssien entistä tehokkaampaan käyttöön. Ohjelmistokustannukset muodostavat huomattavan osan kuntien ICT-budjeteista sekä erilaisten tietojärjestelmien tarve sekä merkitys kunnissa lisääntyy jatkuvasti. Miten puolueenne mielestä kunnat voisivat parantaa palvelujaan avoimuuden ja digitalisaation keinoin sekä samalla tehostaa toimintaansa? Minkälaista yhteistyötä, yhteishankintoja tai yhteisiä alustoja kannattaisi harkita?

Nykyisessä taloustilanteessa kuntien on löydettävä uusia tapoja tehostaa toimintaansa ja varmistaa, että palvelut pysyvät laadukkaina ja saavutettavina. Digitalisaatio ja avoimet järjestelmät voivat tarjota ratkaisuja tähän haasteeseen. RKP kannustaa kuntia hyödyntämään yhteishankintoja ja valtakunnallisia digialustoja, kuten Kuntien Tiera tai Valtiokonttorin digiratkaisut, jotta ICT-kustannuksia voidaan hallita paremmin ja järjestelmät pysyvät ajan tasalla.

Avoimuuden lisääminen kuntien digitalisaatiossa voi myös parantaa palvelujen tehokkuutta ja kansalaisten luottamusta hallintoon. Kun data on avointa ja hyödynnettävissä eri toimijoille, voidaan kehittää innovatiivisia palveluja, jotka vastaavat paremmin asukkaiden tarpeisiin. Lisäksi kuntien välinen yhteistyö voi helpottaa uusien järjestelmien käyttöönottoa ja jakaa digitalisaatioon liittyvää osaamista laajemmin.

Kuinka suurena ongelmana pidätte kuntien ajautumista ns. toimittajaloukkuihin, jossa tietojärjestelmän hankkinut taho ei pysty kilpailuttamaan ratkaisun ylläpitoa ja jatkokehitystä, vaan on pakotettu ostamaan ne yhdeltä ainoalta tarjoajalta? Miten kuntien tietojärjestelmähankinnoissa tulisi puolueenne mielestä painottaa avoimen lähdekoodin ratkaisuja ja/ tai avointen rajapintojen toteutusta, jotka osaltaan poistaisivat kuvattuja esteitä sekä edistäisivät myös kuntien eri järjestelmien yhteentoimivuutta ja datan liikkuvuutta?

Toimittajaloukut ovat merkittävä ongelma, sillä ne rajoittavat kuntien mahdollisuuksia kilpailuttaa palveluntarjoajia, kehittää järjestelmiään itsenäisesti ja varmistaa järjestelmien yhteentoimivuutta. RKP kannattaa sitä, että kunnallishallinnon tietojärjestelmähankinnoissa painotetaan avoimen lähdekoodin ratkaisuja ja avointa dataa. Tämä antaa kunnille enemmän joustavuutta ja vähentää pitkäaikaista riippuvuutta yksittäisistä toimittajista.

Avoimet rajapinnat ovat myös tärkeässä roolissa, sillä ne mahdollistavat eri järjestelmien yhteensopivuuden ja helpottavat datan liikkumista eri organisaatioiden välillä. Kuntien tulisi aktiivisesti edistää ratkaisumalleja, jotka mahdollistavat palveluiden pitkäjänteisen kehittämisen ilman, että ne ovat sidottuja vain yhteen tekniseen ratkaisuun tai yksittäiseen yritykseen.

Avoin lähdekoodi edistää kuntien kykyä itsenäisesti ylläpitää, hallita ja kehittää teknologiaratkaisujaan. Myös Euroopan komissio on viime vuosien aikana ajanut vahvasti avoimen lähdekoodin hyödyntämistä julkishallinnossa sekä korostanut sen merkitystä yhtenä keinona digitaalisen suvereniteetin saavuttamiseksi EU-jäsenmaissa. Miten puolueenne näkee kuntien digitaalisen itsemääräämisoikeuden merkityksen tulevaisuudessa sekä oikeuden hallita niin käyttämiään tietojärjestelmiä kuin myös tuottamaansa dataa?

RKP katsoo, että kuntien digitaalinen itsemääräämisoikeus on tärkeä periaate, jota tulee vaalia. Kuntien on pystyttävä hallitsemaan omia tietojärjestelmiään ja niihin liittyvää dataa, eikä niiden tule olla riippuvaisia yksittäisistä kaupallisista toimittajista. Euroopan komission linjaus avoimen lähdekoodin suosimisesta on oikeansuuntainen, ja se tukee kuntien mahdollisuuksia kehittää joustavia ja kustannustehokkaita järjestelmiä.

Kuntien on voitava hyödyntää avointa lähdekoodia ja avointa dataa tavalla, joka lisää läpinäkyvyyttä ja parantaa palveluiden laatua. Samalla on tärkeää varmistaa, että datan hallinta on turvallista ja että yksityisyydensuoja säilyy. Kuntien digitalisaatio ei ole vain tekninen kysymys, vaan myös demokraattinen oikeus, joka mahdollistaa tehokkaamman päätöksenteon ja palveluiden kehittämisen asukaslähtöisesti.